

Digitaidot tutuksi -hanke 2019–2020

Sisällys

Digitaidot tutuksi -hanke 2019–2020	1
Lyhyt yhteenveto hankkeesta	2
Miten hanke on käytännössä toteutettu? Työnjako ja aikataulu	2
Hankkeen tavoitteet, toiminta ja toteutus	4
Hankkeen / toiminnan tavoite 1	4
Hankkeen / toiminnan tavoite 2	5
Miten hankkeen toimintaa ja tuloksia on arvioitu?	6
Miten hankkeesta/toiminnasta on tiedotettu?	7
Tuotokset	7
Toimintamalli (Digitukikiertue)	7
Toimintamalli (Digivelho)	7
Toimintamalli (Ratkaisuja Digipulmiin)	8
Kaikille avoin kurssi - Medialukutaitaja	8

Lyhyt yhteenveto hankkeesta

Digitaidot tutuksi -hankkeen tavoite oli kehittää kansalaisten digitaitoja älypuhelin, tablettien ja tietokoneiden käytössä. Hankkeen tiimoilta järjestettiin maksuttomia kursseja, joilla painotettiin arkisia vastaan tulevia ongelmia. Lisäksi kursseilla opetettiin digitaitoja, jotka lisäävät tasavertaisuutta digitaalisten palveluiden käytössä sekä tarjoavat mahdollisuuden oppia hyödyntämään digilaitteiden mahdollistavia tapoja hoitaa asioita ja pitää yhteyttä.

Hankkeen kohderyhmiä olivat:

1. Pitkäaikaistyöttömät Hiiden Opiston toiminta-alueella. Tavoitteena vahvistaa tietoteknisiä taitoja ja sitä kautta työnhaun tarpeita.
2. Yli 45-vuotiaat digilaitteen hankkineet henkilöt, joiden tietotekninen osaaminen on heikkoa, eikä aiempaa osaamista ole.
3. Digiakauden kehityksestä tippuneet tai digiosaamisen päivitystä tarvitsevat aikuiset. Tavoitteena eri ikäryhmien yhdistyminen.

Kurssisuunnittelussa on otettu huomioon eri kohderyhmät ja kohderyhmien erilaiset tarpeet. Lisäksi on tarjottu mahdollisuus henkilökohtaiseen digineuvontaan, jonka aikana osallistuja voi paneutua juuri häntä askarruttavaan ongelmaan.

Miten hanke on käytännössä toteutettu? Työnjako ja aikataulu

Hanketta koordinoi Hiiden Opiston tuntiopettaja Anne-Marie Malinen. Kurseille on palkattu vetämään tuntiopettajia. Kurssit järjestettiin lukukausina syyslukukaudella 2019 sekä kevät- ja syyslukukaudella 2020.

Hankkeen tiimoilta toteutettiin kurssikokonaisuus, joka sisälsi valittuja kohderyhmiä palvelevia kursseja. Erityisesti ensimmäistä listattua kohderyhmää, pitkäaikaistyöttömiä ajatellen järjestettiin kurssit:

34051170 KANSALAISEN DIGITAI DOT TUTUKSI
22.10.2018–5.2.2019
Ma klo 13.00–17.00
Luksia Lohja, Nummentie 6, 08100 Lohja
Kurssilla 7 ilmoittautunutta.

34051371 KANSALAISEN DIGITAIKOKO TUKUKSI B
1.3.2019–24.5.2019
Pe 10.00–14.00
Luksia Lohja, Nummentie 6, 08100 Lohja
Kursilla 10 ilmoittautunutta.

34051539 KANSALAISEN DIGITAIKOKO TUKUKSI E
9.9.2020–1.12.2020
Ti & Ke: 10.00–14.00
Luksia Lohja, Nummentie 6, 08100 Lohja
Kursilla 9 ilmoittautunutta.

Kaikkia kohderyhmiä palvelevia järjestettyjä kursseja olivat:

34051456 DIGITAIKOKO TUKUKSI – SÄHKÖPOSTIN TAITAJAKSI
5.2.2019–4.3.2019
Ke klo 10.00–13.15
Luksia Lohja, Nummentie 6, 08100 Lohja
Kursilla 10 ilmoittautunutta.

34057427 DIGITAIKOKO TUKUKSI - HENKILÖKOHTAINEN DIGINEUVONTA A
21.10.2019–2.12.2019
Ma klo 14.00–17.15
Opistotalo, Kanervasali, Karhumäenpolku 5, 03100 Nummela
Kursilla 14 ilmoittautunutta.

34051458 DIGITAIKOKO TUKUKSI – HENKILÖKOHTAINEN DIGINEUVONTA B
27.2.2020–16.4.2020
To klo 17.00–20.15
Lohjan Yhteislyseon lukio, Rantapuisto 39, 08100 Lohja
Kursilla 13 ilmoittautunutta.

34051457 DIGITAIKOKO TUKUKSI – SOSIAALISEN MEDIAN TAITAJAKSI
2.3.2020–30.3.2020
Ma 17.00–20.15
Luksia Lohja, Nummentie 6, 08100 Lohja
17.3. jälkeen kurssi toteutettiin verkko-opetuksena.
Kursilla 9 ilmoittautunutta.

34051454 DIGITAIKOKO TUKUKSI - RATKAISUJA DIGIPULMIIN A
12.9.2019–26.9.2019
To klo 13.00–16.15
Luksia Lohja, Nummentie 6, 08100 Lohja
Kursilla 10 ilmoittautunutta.

34057426 DIGITAIKOKO TUKUKSI – RATKAISUJA DIGIPULMIIN B
23.3.2020–6.4.2020
Ma: 13.30–16.45
Opistotalo, Kanervasali, Karhumäenpolku 5, 03100 Nummela
Kursilla 7 ilmoittautunutta.

34051536 DIGITAIKOKO TUKUKSI - RATKAISUJA DIGIPULMIIN
12.11.2020–13.11.2020
To & Pe 9.00–14.00
Kursilla 9 ilmoittautunutta.

34051538 DIGITAIKDOT TUTUKSI - TÄSMÄTIETOISKUJA ANDROID-PUHELIMEN KÄYTTÖÖN
18.9.2020–9.10.2020
Pe: 10.00–13.15
Kurssilla 5 ilmoittautunutta.

34055403 DIGITAIKDOT TUTUKSI - DIGIKIERTUE TIETOKONEELLE: IKKALA
13.11.2020–20.11.2020
Pe: 14.30–18.45
Ikkalan koulu, Koulutie 10 03810 Ikkala
Kurssilla 4 ilmoittautunutta.

34051526 DIGITAIKDOT TUTUKSI - DIGITUKIKIERTUE TIETOKONEELLE: LOHJA
27.11.2020–4.12.2020
Pe: 10.30–14.45
Hiiden Opisto, Karstuntie 17, 08100 Lohja
Kurssilla 6 ilmoittautunutta.

34055404 DIGITAIKDOT TUTUKSI - DIGIKIERTUE ÄLYLAITTEELLE: IKKALA
4.11.2020–11.11.2002
ke: 14.30–18.45
Ikkalan koulu, Koulutie 10 03810 Ikkala
Kurssilla 5 ilmoittautunutta.

34051525 DIGITAIKDOT TUTUKSI - DIGIKIERTUE ÄLYLAITTEELLE: LOHJA
18.11.2020–25.11.2020
10:30–14:45
Hiiden Opisto, Karstuntie 17, 08100 Lohja
Kurssilla 5 ilmoittautunutta.

34051537 DIGITAIKDOT TUTUKSI - MEDIALUKUTAITAJA
Etäopetus
2.12.–4.12 (12 oppituntia)
Ke, to, pe: 14:00–17:15
Kurssilla 4 ilmoittautunutta.

Hankkeen tavoitteet, toiminta ja toteutus

Hankkeen / toiminnan tavoite 1

Tavoitteena oli luoda kansalaisten digitaitoja edistävillä kursseilla opetuksen toimintamalleja, jotka ottavat hankkeen kohderyhmien yksilölliset digitaaliset taito tarpeet huomioon.

Kurssisuunnittelussa taito tarpeet huomioidaan esimerkiksi jättämällä ryhmämuotoisille kursseille tilaa kuunnella osallistujien kohtaamia arkisia ongelmia, ja etsiä yhdessä niihin ratkaisuja. Lisäksi tavoitteena on ollut löytää tapoja tarjota henkilökohtaista ohjausta ja opetusta.

Toiminta, jolla tavoitteeseen pyritti

Tavoitteeseen on pyritty järjestämällä kursseja, joiden tarkoituksena on ollut tarjota eri kohderyhmille perusdigitaatioita, jotka osaltaan vähentävät eriarvoisuutta. Perusdigitaatioihin voidaan katsoa kuulumaan tietoyhteiskunnan palveluiden käyttöön liittyvät taidot sekä harrastuksiin ja yhteydenpitoon liittyvät perustaidot. Koulutuksen suunnittelussa hyödynnettiin KoL:n lanseeraamaa Kansalaisen digitaidot -kurssimallia¹, jättäen tilaa osallistujien omille toiveille ja tarpeille.

Konkreettiset tulokset, jotka tavoitteen osalta saavutettaisiin

On luotu neljä selkeää kurssisapluunaa, joiden avulla voidaan vastata kohderyhmien tarpeisiin. Kurssisapluunat ovat:

1. Digitukikiertue, jonka avulla opetusta voidaan tarjota helposti saavutettavaksi myös kuntakeskusten ulkopuolella.
2. Digivelho, jossa ongelmiin pureudutaan henkilökohtaisesti etäyhteyden avulla.
3. Ratkaisuja digipulmiin, jossa yhdistetään ryhmämuotoista opetusta ja henkilökohtaista neuvontaa.
4. Medialukutaitaja, joka vastaa nykyajan vaatimuksiin tunnistaa ja tiedostaa mediasisältöjen tarkoitukset ja totuudenmukaisuus.

Kurssisapluunat on esitelty tarkemmin Tuotokset -osiossa.

Hankkeen / toiminnan tavoite 2

Digitaalisten perustaitojen koulutus pitkäaikaistyöttömille yhteistyössä Lohjan sosiaalitoimen kanssa (sosiaali- ja erityispalvelut / sosiaalinen kuntoutus). Koulutus oli osa sosiaalista kuntoutusta ja työtoimintaa. Kuntouttavalla työtoiminnalla halutaan vahvistaa asiakkaan elämän- ja arjenhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä. Kuntouttava työtoiminta voi luoda väylän työelämään, auttaa toimintakyvyn palauttamisessa tai jäljellä olevan toimintakyvyn ylläpitämisessä.

¹ https://kansalaisopistojenliitto.fi/wp-content/uploads/2018/05/Kansalaisen_digitaidot_2018.pdf

Toiminta, jolla tavoitteeseen pyritti

Tavoitteeseen on pyritty järjestämällä kursseja, joiden tarkoituksena on ollut tarjota pitkäaikaistyöttömille työhaussa vaadittavia taitoja. Kohderyhmää palveleviksi taitoiksi on määritelty:

1. osaa tehdä itsenäisesti työnhakuasiakirjat
2. osaa asioida sähköisissä palveluissa kuten Kela, TE-toimisto, Kanta sekä pankkipalvelut yms.
3. tietää, mistä saa digiasioissa tukea ja missä on yhteiskäytössä olevat koneet
4. tutustuu verkko-opiskelun periaatteisiin
5. osaa sähköpostin käytön
6. tutustuu seuraaviin ohjelmiin: Word, Excel ja PowerPoint.
7. tuntee tietoturvan perusteet eri digilaitteita käytettäessä

Konkreettiset tulokset, jotka tavoitteen osalta saavutettaisiin

On luotu kurssisapluuna, jonka avulla toteutetut kurssit ovat valmentaneet kohderyhmää nykyaikaisen työhaun vaatimuksiin ja sähköisten palveluiden käyttöön. Kurssisisältö vastaa tarpeita, joita osallistujat tarvitsevat voidakseen hakea itsenäisesti töitä laajalla skaalalla.

Miten hankkeen toimintaa ja tuloksia on arvioitu?

Kursseille osallistuneilta kerättiin palautetta verkkolomakkeella opettajan työskentelystä, opetusvälineistä ja -materiaaleista sekä opetusjärjestelyistä. Palautetta antoi yhteensä 30 henkilöä.

Opettajan työskentelyä erinomaiseksi tai hyväksi arvioi 96,7 % vastanneista. Opetusvälineitä erinomaiseksi tai hyväksi arvioi 77,8 % vastanneista. Opetusjärjestelyjä erinomaiseksi tai hyväksi arvioi 88,3 % vastanneista. Kurssilla jaettuja materiaaleja erinomaisiksi tai hyväksi arvioi 96,3 % vastanneista. Kurssi vastasi odotuksia erinomaisesti tai hyvin 82,7 % vastanneista.

Lomakkeen avulla kerättiin palautetta myös sanallisesti. Tässä muutamia esille tulleita sanallisia palautteita:

- *Kurssi antoisa ehkä pidempi olisi voinut olla. Opettajalta sai tosi hyvää rauhallista opetusta*
- *Asiaa niin paljon, että itse olisin halunnut käydä niitä hitaammalla tahdilla. Eli tuntimäärä olisi hyvä olla suurempi.*

- *Kurssi oli todella hyvä!! Ainut miinuspuoli oli opetuksen hitaus, mutta se on ymmärrettävää, kun mennään hitaimman tahtiin. Olisi hyvä, jos opetukselle tulisi jatkoa, koska paljon jäi vielä oppimatta.*
- *Oikein hyvä kun saa opastusta. Unohtuu ja ei ole taidot oikein hallussa.*
- *Hienoa, että tällaisia kursseja järjestetään ja toivottavasti jatkossakin.*
- *Henkilökohtainen opastus ja neuvonta on näissä asioissa kaikkein hyödyllisintä. Voi keskittyä ja saada vastauksia juuri niihin omiin ongelmiin. Eli lisää vastaavia tilaisuuksia, kiitos, vaikka maksullisina! Digivelho Katjalle tuhannesti kiitoksia ja runsaasti ruusuja!*

Miten hankkeesta/toiminnasta on tiedotettu?

Kursseja markkinoivia kurssiesitteitä jaettu kirjastoihin ja niitä on ollut esillä hiiden Opiston omissa opetustiloissa. Lisäksi opintotarjonta on ollut esillä Hiiden Opiston painetussa opintooppaassa sekä Hiiden Opiston kurssien ilmoittautumissivustolla. Henkilökohtaista digineuvontaa (Digivelho Katja on markkinoitu lisäksi Learn and Link -kurssioppaassa (Hiiden Opiston maahanmuuttajaopetuksen kurssiopas).

Hankkeesta ja kursseista on uutisoitu Hiiden Opiston verkkosivuilla 28.10.2019 sekä 7.3.2020 (<https://www.hiidenopisto.fi/ajankohtaista/digitaidot-hanke-kaynnistynyt/>).

Tuotokset

Toimintamalli (Digitukikiertue)

Digitukikiertueen tarkoituksena on tarjota helposti saavutettavaa maksutonta digitukea sekä tietokoneen että älypuhelimien käyttöön. Kiertue tulee ihmisten luo myös kauemmas kaupunkikeskittymästä, jolloin kurssi saavuttaa paremmin esimerkiksi iäkkäämpiä digitukea tarvitsevia henkilöitä, joiden on hankalampi matkustaa.

Digitukikiertue on jaettu koskemaan mobiililaitteita ja tietokonetta. Kurssilla käsitellään arkipäivän digitaitoja aina laitteen peruskäytöstä asetuksineen yhteydenpitoon ja tietoturvaan. Kurssirunkoon on jätetty tilaa osallistujien omille toiveille ja tarpeille.

Toimintamalli (Digivelho)

Digivelhon digituki perustuu maksuttomaan henkilökohtaiseen ohjaukseen, jossa ratkotaan ajan varanneen henkilökohtaisia haasteita liittyen tietoteknisten laitteiden käyttöön.

Suomeksi ja englanniksi tapahtuvaan neuvontaan varataan henkilökohtaiset ajat ilmoittautumisjärjestyksessä.

Henkilökohtaista digitukea voidaan tarjota kasvokkain, mutta myös etänä ääni- ja kuvayhteyttä hyödyntäen. Etäyhteyden etuna esimerkiksi poikkeuksellisen ajan asettamat rajoitteet sekä varsinkin iäkkäämpien haasteet matkustaa paikan päälle. Etänä tapahtuva neuvonta on nykyaikainen tapa tarjota koulutusta kaikkien saataville.

Toimintamalli (Ratkaisuja Digipulmiin)

Kurssi aloitetaan ryhmäkeskustelulla. Ohjaaja voi aloittaa ja kertoa oman kokemuksen esimerkiksi uuden teknologian omaksumisen hankaluuksista. Ryhmässä käydään yksitellen läpi opiskelijoiden pulmia, joita on tarkoitus käsitellä henkilökohtaisella neuvonta-ajalla.

Jokaisella opiskelijalle on varattu henkilökohtaista neuvonta-aikaa. Opiskelija voi halutessaan saada neuvontaa myös parin kanssa, jolloin aikaa on enemmän.

Kurssi päätetään ryhmäkeskusteluun. Käydään läpi kurssilla esille tulleet havainnot ja pohditaan, löytyikö pulmiin ratkaisuja. Ohjaaja käy läpi ajankohtaisia ja hyödyllisiä vinkkejä, joita kurssin aikana tuli esille.

https://peda.net/lohja/hiiden-opisto/digitaidot_hanke/toimintamallit

Kaikille avoin kurssi - Medialukutaitaja

Medialukutaito on tavallista lukutaitoa laajempi taito. Se on kykyä lukea ja ymmärtää mediaa, nähdä merkitysten taakse sekä arvioida vastaanotettua informaatiota ja sen paikkansapitävyyttä.

Maksuttomalla kurssilla käydään etäopetuksen avulla läpi ryhmässä ja itsenäisesti aiheita, jotka auttavat kehittämään medialukutaitoja. Medialukutaidot käsittävät mediasisältöjen tunnistamisen, tunnistaa miten ja miksi mediasisällöt yrittävät vaikuttaa kuluttajaan sekä tunnistaa luotettavat lähteet ja osata hakea niistä tietoa. Luentojen jälkeen opiskelijoille jaetaan tehtäviä, joissa he pääsevät pohtimaan käsiteltyjä aiheita. Luennot tallennetaan ja niitä voi katsoa myöhemmin.

https://peda.net/lohja/hiiden-opisto/digitaidot_hanke/medialukutaitaja.